

הטעות בשיקול בקאמבודיה היתה של סוכנות הביון האמריקאית, שמומחיה מני לים זה מספר שנים קוצר-ראות מדהים בי החזיותיהם.

המצב בקאמבודיה, עד לפני כחודש ימים, היה כדלהלן:

במדינה שלט הנסיך נורומו סיהאנוק, שהצליח, בצורה מזהירה, לשמור על נייטרליותה של ארצו בלב האיזור סוער המלח-מות. אפשר היה למצוא ליקויים רבים בשלטונו של סיהאנוק — שהעיקרי בהם היה אולי השחיתות הנוראה שפשטה בכל מיבנה השלטון — אולם לפחות שרר השלום בארץ. לחמרים, המצטיינים בשיני-אתם למלחמה ולעבודה, ובנטייתם לבלות את ימיהם בשירה ובסלה, היה זה מימשל אידיאלי.

המחיר שקאמבודיה נאלצה לשלם עבור נייטרליותה נראה סביר בעיני סיהאנוק: איזור גבול מסויים של ארצו היה נתון לשליטת הוואטקונג.

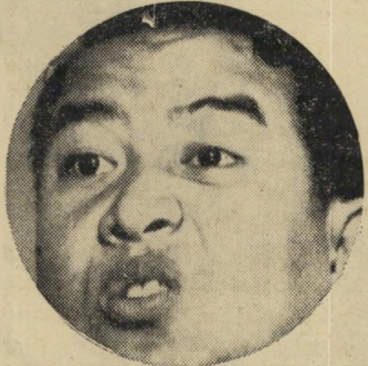
היה זה אותו חלק של קאמבודיה אשר בו עבר נתיב הריצ'ימין מצפון ויאטנאם לדרומה. לצפון ויאטנאם נתיב זה חיוני להמשך מלחמתה בדרום ויאטנאם, והיא השתלטה על אותם איזורי גבול בתוך

שיטות אטילה במאה ה-20

שקאמבודיה כולה תיכבש בידי הצפון-ויאט-נאמים. לצבא קאמבודיה הסמלי והמנוחך אין כל סיכוי נגד צבא צפון ויאטנאם והוואטקונג — הלוחמים המעולים ביותר ברחבי אסיה.

ייתכן שלגאוני הסי-איי-אי היה גם שיקול נוסף — לגרור את הנשיא ניקסון להתער-בות בקאמבודיה בעל כורחו — ממש בימים

שוב נשאלת אותה שאלה מביכה בפש-טותה, ומדהימה בהקבלתה למצבנו בישראל:

שליט מורדח נורדום פיהאנוק

מבצע הפיכה גנרל זון נור

אלו, כאשר הוא מוציא מויאטנאם 150 אלף חיילים אמריקאים נוספים. ייתכן ששיקול זה יפעל וייתכן שלא. אולם אפילו יחליט ניקסון להתעלם מדעת הקהל האמריקאית, העויינת כל התערבות צבאית חדשה, ספק אם הסינאט האמריקאי יאפשר לו לפעול.

***

רוצחים 100 אלף אזרחים

ינתיים, גרם משחקה ההאורדי של סוכנות הביון האמריקאית לרצח-עם קטן בקאמבודיה.

בקאמבודיה חיים כמאה אלף ויאטנאמים. בין בני העם החמרי לעם הוואטנאמי קיימת שינאה מזה דורות ארוכים, בדומה לשינאה שבין היוונים לתורכים. שינאה זו לובתה על-ידי המישטר החדש בקאמבו-דיה. בתגובה לנצחונו של צבא צפון ויאטנאם בקרבות עם צבא קאמבודיה, עורך צבא קאמבודיה טבח המוני במאה אלף הוואטנאמים המתגוררים בקאמבודיה, וספק אם אחד מהם יישאר לפליטה. אירונית הגורל היא, שצבא קאמבודיה נעזר, במלחמתו בוואטקונג, בצבא דרום ויאטנאם. כך יוצא אפוא שהדרום ויאטנאמים פועלים לצד אויביהם מדרורידורות, השוחטים את בני עמם שלהם.

לזה, נורו והושלכו לתוך הנהר

קאמבודיה שהבטיחו את שליטתה בקטע הנתיב שעבר דרך קאמבודיה.

***

מה הם חשבו לעצמם?

מצב זה היה נוח לכל הצדדים — מלבד לסי-איי-אי האמריקאי. סוכנות הביון המרכזית החליטה — לפי כל הסימנים, ללא אישור הבית הלבן — לזרוק את הוואטקונג מקאמבודיה, לנתק בכך את נתיב הריצ'ימין.

הביצועיטים שהגו את הרעיון הגאוני לא חשבו פעמיים, ניגשו מיד לביצוע. הם ביצעו הפיכה בעזרת גנרל קאמבוני בשם לון נול, כאשר סיהאנוק היה בביקור ברוסיה. נול הפך לאיש החזק במדינה

קול אדוני

כרוה זו הינה חלק ממערכת הלוחמה הפסיכולוגית שהפעילו אנשי סוכנות הביון האמריקאית נגד שליטה הנייטראלי של קאמ-בודיה, הנסיך סיהאנוק. בכרוה נראה מאד טהיטונג מחזיק בחבל את הנסיך סיהאנוק.

מה חשבו לעצמם אנשי סוכנות הביון — שצבא ויאטנאם הצפונית והוואטקונג יסכים לניתוק עורק החיים שלו? האם לא ידעו שהם יילחמו?

***

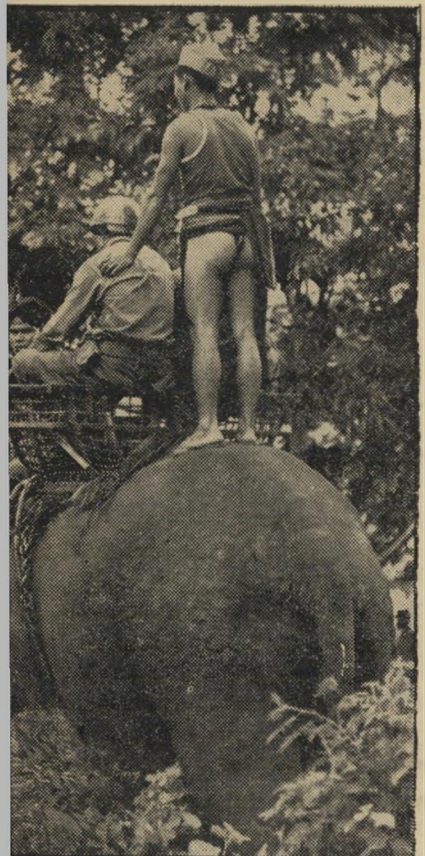
הריקמה של ניקסון

אכן, התוצאה הייתה: הוואטקונג יצבא ויאטנאם הצפונית נכנסו למערכה עם צבא קאמבודיה, ואם לא יתערבו האמריקאים, תהיה זו שאלה של זמן בלבד לפני

ברור כי מתכנני ההסיכה בקאמבודיה לא התכננו לבצע רצח-עם של ממש. מאה אלף אזרחים שלווים יישחטו סתם כך, דרך אגב, רק בגלל שקבוצת אנשים שבידיהם הכוח לכך, ושאינם מסוגלים לחשוב אלא במוני-חיים של כוח — מבלי שיהיו יחד עם זאת מסוגלים לחשב את תגובות היריב על הפעלת הכוח מצידם — רק בגלל שקבוצת אנשים זו טעתה בחישוביה.

אין ספק שגם בישראל עשה מישהו טעות, כאשר החליט על ההפצצות לעומק מצרים. מישהו האמין בכל לב, או רצה להאמין בכל לב, שהדוקטרינה הרוסית שלא להפעיל כוח צבאי ישיר מחוץ לגבולות אירופה המזרחית, תישאר לעד.

המציאות הוכיחה כי אותו מישהו טעה טעות גסה. על התוצאות החמורות העלולות לנבוע מטעויות אלו, מוכיחה הטראגדיה של קאמבודיה.

פילים מול פגזים צבא קאמ-בודיה עד יין משתמש בפילים בהזקק מיוחדותיו, ו-תמונה זו מאפיינת את חוסר התאמתו לע-מוד מול צבא הוואטקונג הנייד והמודרני.